

som Ægtefolk, før de ere viede, men de have dog ved Siden af en vis Følelse af, at de alligevel ere det, og det er det, jeg mener, hænger sammen med det overlevede. For øvrigt vil jeg sige, at Folk som Termansen og Pastor Brandt, der saa klart som muligt slaa fast som en Kendsgerning, at saadan er det endnu, ikke blandt alle — det har jeg heller ikke sagt — ikke en Gang maaske blandt de fleste, men at det er en Bevidsthed, der eksisterer, ere for mig Hjemmel nok over for den modsatte Paastand, og det er med Urette, synes jeg, at det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds betegnede disse Folk som litterære Personer. Man kan i alt Fald ikke med Rette kalde Termansen en litterær Personlighed. — Naar den ærede Minister omtalte, at Løsningen burde bort, har jeg allerede sagt, at det skal saamænd ikke møde nogen Modstand fra vor Side. Jeg har sagt, hvorfor vi have ladet den blive staaende, men ogsaa, at vi ere villige til at lade den falde.

Hermed skal jeg tillade mig paa ny at anbefale Lovforslaget. Den ærede Ministers Stilling giver jo ikke meget Haab om, at vi ville faa noget ud af det. Saa er ogsaa den Illusion bristet, saa er ogsaa paa dette Punkt Rigtigheden af den Udtalelse, det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds forleden kom med om de „smaa Forventninger“, bleven bekræftet. Men hvis den ærede Minister dog vil gaa med Alvor og Iver, som han sagde, og som jeg ikke tvivler om, til at løse Spørgsmaalet om fraskiltets Vielse og det andet forargelige Tilfælde, han nævnte, kan det dog maaske være, det vil vise sig, at der ikke gives nogen anden Udvej paa de Omraader end den, vi have anbefalet. Det var det, Biskop Martensen gennem sit lange Liv stadig stod paa, og som ogsaa den foregaaende Kultusminister gjorde sig til Talsmand for, at skulle vi overhovedet reformere paa dette Omraade, er der ikke andet at gøre end komme til almindeligt borgerligt Ægteskab. Det vilde Martensen ikke, og det vilde den forrige Kultusminister heller ikke; derfor bleve vi ved det bestaaende, og derfor er det ogsaa, at Hovedspørgsmaalet i denne Sag bliver det: Er det bestaaende taaleligt eller utaaleligt? Derefter maa Afgørelsen træffes.

Scharling: Den ærede Ordfører sagde i Begyndelsen af sit Foredrag, at jeg vel havde givet Anvisning paa en vis Løsning af Spørgsmaalet om fraskiltets Vielse, men

at jeg havde vogtet mig for at sige, om jeg selv vilde gaa med dertil, og taget al Reservation i saa Henseende. Det er en Fejltagelse, og jeg ønsker straks over for den ærede Ordfører at sige, at naar jeg udtalte mig, som jeg gjorde, var Meningen kun den, at jeg af det praktiske Hensyn ikke at gøre mit Foredrag for langt ikke nu vilde komme ind paa dette Spørgsmaal og berøre de Indvendinger, der, som jeg sagde selv, kunde gøres mod mine Antydninger; eller de andre Modifikationer, der maatte følge med. Men at jeg afgjort er stemt for den Løsning, jeg antydede, skal jeg her udtale; det ligger allerede i det udtrykkelig sagte, at jeg ikke saa, at man ad anden Vej kan komme til en virkelig Løsning. Da jeg kun har faaet Ordet for en kort Bemærkning, skal jeg ikke i øvrigt imødegaa de forskellige Udtalelser; det ærede Medlem rettede til mig, men da jeg maaske ikke bagefter faar Ordet under disse Forhandlinger, skal jeg tage Forvaring imod at godkende den Udlægning, han paa forskellige Punkter gav af mine Udtalelser. Særlig ønsker jeg at sige, at jeg bestemt skølnet mellem dem, der ikke sætte Pris paa at faa kirkelig Vielse, eller hvem det er ligegyldigt, og dem, der absolut og positivt ønske sig fritagne for kirkelig Velsignelse af deres Ægteskab; det er kun de sidste, jeg har talt om, naar jeg ikke havde Betænkelighed ved at henviser dem til at erklære sig for staaende uden for Folkekirken.

Lohmann: Det gaar mig, som det er gaaet et Par andre Talere før mig, at jeg efter at have hørt de ærede Rigsdagsmænd for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe) og til Dels ogsaa det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen) føler en vis Tilskyndelse til enten ganske at fratage Ordet eller dog indskrænke mine Bemærkninger særdeles meget. Imidlertid forekommer det mig ikke, at Folketingets Tid paa nærværende Stadium er saa optagen, at vi ikke nok kunne faa Tid og Ro til at drøfte denne Sag med hinanden. Jeg tror, Sagen virkelig fortjener Opmærksomhed; det er en Sag, der mere og mere trænger sig frem i Befolkningen, og den vil ikke falde til Ro, før den har faaet en forsvarlig Løsning. Jeg vil da ogsaa sige, at det forekommer mig ikke ganske rigtigt, at den Debat, her føres, udelukkende skal være en Strid mellem delærde. Jeg tror, vi i den sidste Times Tid have faaet alt for megen Lærdom. Vi læge Landborepræsentanter, som repræsen-